

Калейдоскоп новин

День працівників освіти... Наше професійне свято. У цей день усім освітянам традиційно бажають успіхів і терпіння, міцного здоров'я, щастя і злагоди. Напередодні свята в усіх педагогічних колективах влаштовують урочисте відзначення кращих працівників, святкові концерти. Не є винятком і Ніжинський державний університет. Традиційно студентів, викладачів та співробітників університету вітає адміністрація навчального закладу

на чолі з ректором професором Бойком О.Д., вручаються почесні грамоти, інші відзнаки. І приємним подарунком для освітян у цей день є святкова концертна програма, у якій беруть участь творчі колективи університету та талановиті творчі особистості, яких у нашому університеті так багато.

Цього року окрасою концертної програми став виступ дітей викладачів та співробітників університету, які так щиро та невимушено розповідали глядачам про «нелегку долю вчительських дітей», що викликали шквал оплесків та щирі теплі посмішки у залі.

Дякуємо організаторам за приємний сюрприз та приєднуємося до побажань усім освітянам: злагоди, миру, достатку і терпіння вам, шановні наші вчителі!

Інформаційно-комунікаційні технології в освіті: попередній досвід та нові перспективи

Сучасний стан розвитку суспільства характеризується активним впровадженням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у всі сфери життя. Темпи науково-технічного прогресу сьогодні вимагають від майбутніх фахівців будь-якої галузі взагалі й педагогічної зокрема, вміння адаптуватися в умовах швидкої зміни поколінь техніки і технології, поповнювати протягом короткого часу свої професійні знання та постійно підвищувати професійну компетентність. Саме ці напрями діяльності викладачів та студентів стали предметом обговорення на міжнародному семінарі «Новітні інформаційні технології в освіті: досвід міжнародної співпраці», який проводився в нашому університеті за участю викладачів та співробітників університету штату Айова (США) 22-26 вересня 2008 року.

Нагадаємо про те, що у 2000-2003 році саме з цим університетом ми виконували спільний проект «Реформи та оновлення педагогічної освіти», за результатами якого у травні 2003 року було проведено першу міжнародну конференцію «Інновації у вищій освіті», де взяли участь 499

науковців з 29 країн світу. Саме з цього проекту, на наш погляд, почалось активне впровадження інформаційних технологій в університеті. Завдяки нашому знайомству з умовам впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в американському університеті, участі викладачів у трьох міжнародних конференціях з даного напрямку у США, обговорення актуальних проблем з американськими колегами поступово наступало розуміння актуальності та необхідності цілеспрямованої, кропіткої роботи на рівні організаційних, технологічних та дидактичних заходів.

Сьогодні ми приступаємо до виконання ще одного проекту з університетом штату Айова, ініціатором якого стала випускниця нашого університету (1998 р.) , а нині спеціаліст з впровадження ІКТ у навчальний процес Центру педагогічної майстерності університету штату Айова (США), доктор філософії (PhD) Леся Хассал.

Слід зазначити, що Центр педагогічної майстерності університету штату Айова надає допомогу викладачам у організації ефективного процесу навчання, виступає популяризатором новітніх ініціатив, розробляє сучасні технології навчання, досліджує їх результативність, визначає організаційні та дидактичні умови інновацій. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у педагогічний процес є одним з напрямів роботи цього Центру.

У своєму виступі на семінарі доктор Л.Хассал охарактеризувала типові навчальні ситуації американського університету, показала можливості інформаційно-комунікаційних технологій щодо забезпечення аудиторної та самостійної роботи студентів, познайомила учасників семінару з професійними мережами викладачів, які розглядаються у американській системі освіти як один із засобів професійного розвитку фахівця. Особливу увагу вона звернула на використання технології зворотного зв'язку між викладачами та студентами, яку ми плануємо перевірити в умовах нашого навчального закладу, та розробку віртуального навчального середовища, що є предметом її наукового інтересу.

За результатами дослідження «Інформаційно-комунікаційні технології у системах освіти світу: напрями, проблеми та перспективи»(2003), виконаного Міжнародним інститутом освітнього планування ЮНЕСКО (International Institute for Educational Planning (UNESCO)) визначено три етапи впровадження ІКТ у систему освіти: вивчення технологій, навчання за допомогою ІКТ та навчання у інформаційно-комунікаційному просторі. Залежно від рівня розвитку суспільства та концепції навчання розглядають й етапи впровадження ІКТ в освіту. Так, традиційна форма організації навчального процесу, для якої характерним є репродуктивний підхід з елементами самостійної та пошукової роботи, колективна форма організації навчання (лекції, семінарсько-практичні заняття), потребує використання комп'ютера для демонстрації навчального матеріалу, моделювання діяльності, зберігання інформації, визначення рівня навчальних результатів через проведення тестування. Студентоцентрована модель, яка характеризується перенесенням акценту навчання з передачі інформації на створення умов для

самостійного її пошуку, потребує інтеграції ІКТ у навчальний процес, що, у свою чергу, передбачає готовність викладача створювати інформаційно-комунікаційне навчальне середовище та змінювати логіку та форми навчання.

У високотехнологічних країнах, до яких віднесено й США, активно здійснюється розробка проблем адаптації вчителів до змінених ролей, використання комп'ютерно-інформаційного середовища для створення індивідуальних програм навчання, дослідницької та проектної роботи, формування готовності вчителів до реформування традиційних програм та навчальних планів, забезпечення умов постійного професійного розвитку.

Система освіти України знаходиться на етапі навчання за допомогою ІКТ, підтвердженням тому може слугувати застосування нами мультимедійних програм, Інтернету, локальних мереж для підсилення традиційного навчання. Враховуючи швидкий темп розповсюдження ІКТ, не важко спрогнозувати й швидку перспективу застосування ІКТ як основного засобу організації навчального середовища. До того ж вимоги сучасного етапу суспільного розвитку щодо забезпечення умов для навчання протягом життя, поєднання виробничої діяльності та здобуття освіти за дистанційними формами, професійного спілкування без кордонів потребують більшої уваги та більш результативної роботи з боку навчальних закладів, які здійснюють підготовку фахівців для педагогічної галузі. Саме тому ми вважаємо досвід організації навчального процесу та професійного розвитку фахівців в університеті штату Айова корисним для себе. А Ніжинський державний університет, на наш погляд, має всі об'єктивні умови стати ефективним розробником шляхів наближення вітчизняної системи освіти до інформаційно-комунікаційного навчального середовища.

На даному етапі викладачами різних факультетів, спільно з викладачами та співробітниками кафедри прикладної математики розпочато підготовку до застосування пристроїв забезпечення зворотного зв'язку у навчальному процесі, розробляється програма дослідження дидактичних умов їх застосування, визначаються критерії ефективності. Подібні кроки здійснюються і американськими колегами. Після підготовчого етапу планується порівняльне дослідження умов застосування технології в українській та американській системах професійної підготовки.

Під час перебування американських колег в нашому університеті було також обговорено шляхи підготовки вихователів дошкільних закладів в Україні та США, оскільки нашим завданням було створення умов для спілкування українських та американських студентів з проблем їх професійного навчання та формування професійних компетентностей. Викладач Пелла-коледжу (США) Дженіфер Діерс, наукові інтереси якої пов'язані з даним напрямом професійної підготовки майбутніх освітян, та викладачі кафедри дошкільної освіти нашого університету обмінялися досвідом організації навчального процесу, відвідали дошкільні навчальні заклади міста Ніжина, обговорили можливі перспективи такої співпраці.

Відомо, що США віднесено до країн з децентралізованою системою освіти, у той час як Україна вважається країною з централізованою системою освіти. Тому одні й ті ж поняття, явища, реалії в кожній з країн мають свої ознаки. У той же час, глобалізаційні процеси спричинили рух країн на зустріч один одному. Таким чином, все частіше ми спостерігаємо елементи централізації управління, стандартизації підготовки, уніфікації програм у системі вищої освіти США й елементи демократизації, надання більшої автономності навчальним закладам, кафедрам, викладачам в системі освіти України.

Однак, проблеми адаптації студентів до умов вищого навчального закладу, активізації їх пізнавальної діяльності, підвищення відповідальності за результати навчання та багато інших є спільними для обох країн. З огляду на це обмін інформацією щодо окреслених проблем є взаємокорисним. Тому цікавим був погляд американського професора Стіва Фрімена (університет штату Айова) на шляхи забезпечення взаємодії викладача та студентів у процесі навчання, методи контролю та оцінювання результатів їх діяльності в умовах студентоцентрованого підходу, який теоретично визнається в Україні, але дуже часто не набуває практичного втілення з різних причин. На перший погляд, відомі речі щодо лекційного методу навчання зовсім по-іншому реалізуються в умовах лекції в американському університеті. Так, студент має прийти на лекцію з вже прочитаним матеріалом з теми, викладач має бути готовим опрацювати матеріал в аудиторії, поєднуючи групову та колективні форми організації навчального процесу, отримати інформацію щодо ступеня засвоєння матеріалу та вчасно скоригувати подальші дії, передбачивши той факт, що на лекції присутніми є понад триста студентів. Необхідність раціонального використання коштів університету, пошук шляхів забезпечення якості освіти без додаткових матеріальних вкладень вимагають впровадження інформаційно-комунікаційних технологій та відпрацювання моделей професійного партнерства, як в середовищі американських освітян, так й в нашому оточенні.

Запропонований проект є спробою реалізації саме такого підходу. Ми впевнені, що час закликів та лозунгів про те, що треба краще працювати, – відходить. Результату покращення можна досягнути лише за умови спільної відповідальності за результат усіма учасниками процесу. Проектна діяльність, на наш погляд, дозволяє об'єднати зусилля різних фахівців для вирішення спільних проблем, створити умови для формування моделей толерантної поведінки учасників, активізувати напрацьований досвід та сприяти розробці інноваційних ініціатив. У таких умовах дещо має змінюватися й адміністративна функція керівника підрозділу, від якого вимагається не роздавати доручення, а створювати творчі групи виконавців, мотивуючи їх діяльність, враховуючи рівень їх наявного та перспективного професійного розвитку. Зможемо ми викликати, зрозуміти, прийняти та підтримати ініціативу «знизу», створити умови для морального та матеріального заохочення ініціаторів – то й атмосфера творчості, самостійності та відповідальності буде панувати у навчальному закладі. Не зможемо – то й будемо писати формальні звіти про те, які ми гарні. Реалії ж освітнього ринку потребують суттєвих змін.

Міжнародний семінар «Новітні інформаційні технології в освіті: досвід міжнародної співпраці» проведено науково-дослідною лабораторією порівняльно-педагогічних досліджень нашого університету спільно з Інститутом педагогічної освіти та освіти дорослих АПН України. З 2000 року в рамках цієї співпраці відпрацьовуються актуальні проблеми застосування міжнародного досвіду в реформах вітчизняної системи освіти. Виступ на семінарі доктора педагогічних наук, професора Пуховської Л.П. мав на меті розширити наше розуміння можливих моделей впровадження вимог Болонського процесу через досвід інших європейських країн.

Завершуючи даний матеріал, маємо підтвердити готовність дослідників зарубіжних моделей професійної підготовки до подальшої роботи з різними підрозділами університету за такими напрямками: професійний розвиток вчителів (зміст, форми, методи), інформаційні технології в освіті, організація та впровадження дистанційної форми підготовки вчителя, партнерство школи та ВНЗ, особливості професійного консультування, професійний розвиток соціальних педагогів, міжнародна проектна діяльність студентів, механізми вимірювання якості педагогічної освіти.

Світлана Тезікова, завідувач науково-дослідної лабораторії порівняльних педагогічних досліджень НДУ імені Миколи Гоголя

ЛЮДИНА, ЯКОЮ ПИШАЄТЬСЯ НАШ УНІВЕРСИТЕТ

Не кожен може присвятити все життя науці. Насправді це великий подвиг, і звичайно ж, титанічна праця. Багато хто каже, що вона не прибуткова, але є люди, для яких це є другорядним, адже головне – робити те, що приносить задоволення твоїй душі. Прихильником саме такого життєвого орієнтуру і є Нінель Миколаївна Арват, професор кафедри російської мови. Саме сьогодні вона святкує свій ювілей.

Н.М.Арват народилася 30 вересня 1928р у м.Саратові в сім'ї військовослужбовця. У 1947 р. закінчила середню школу у м. Москва зі срібною медаллю. Потім вступила на філологічний факультет Одеського університету, який закінчила в 1952 р. з відзнакою. Звичайно, ці успіхи в науці не можна було залишати, їх слід було примножити, що і зробила Нінель Миколаївна, вступивши до аспірантури. У 1955 р. захистила кандидатську

дисертацію «Безличные предложения в древнерусском языке (за материалами памятников Новгородской письменности)». Свою педагогічну діяльність розпочала в Чернівецькому державному університеті на кафедрі російської мови, де працювала 20 років. З 1976р. працює на кафедрі російської мови Ніжинського пединституту. Уже в 1977р. Н.М.Арват захистила докторську дисертацію «Семантическая структура безличных предложений в современном русском языке» в Інституті російської мови АН СРСР. Майже через два роки стає завкафедрою російської мови нашої Alma Mater. У 1980р. їй присвоєно звання професора. Нінель Миколаївна має низку нагород, серед них: медаль «Ветеран праці» значок «Відмінник народної освіти». Вона очолювала методологічний семінар лінгвістичних кафедр філологічного факультету, виступала опонентом на захисті кандидатських і докторських дисертацій, член редколегії збірників «Література та культура Полісся», «Методика преподавания русского языка и литературы», була членом спеціалізованої ради з захисту кандидатських дисертацій при Харківському університеті. Н.М.Арват має більше ніж 180 друкованих праць, серед яких підручники і посібники для середніх шкіл і вузів, статті про різні актуальні проблеми мовознавства і методики викладання російської мови.

Професор має широкі наукові інтереси. Вивчала історичний синтаксис, зокрема розвиток безособових конструкцій з періоду давньоруської мови до сьогодні. З цієї

теми у неї близько 10 праць.

Досліджуючи сучасний синтаксис, Нінель Миколаївна зосередилась на проблемах стилістичного та семантичного синтаксису (до речі саме з останнього у неї найбільше праць – близько 50), функціонування різних одиниць у тексті, організації цілого тексту і його структури.

Професор досліджувала семантичну структуру безособових речень, установлювала специфіку семантичних компонентів і умов їх формування в різних видах безособових речень за концепцією члена-кореспондента Н.Ю.Шведової. Серед найвідоміших праць є «Аспекты изучения простого предложения», «Про лексичне наповнення структурних схем простого речення», «Семантическая структура простого односоставного предложения», «Об асимметрии простого предложения», «О семантике предложения», «Компонентный анализ семантической структуры простого предложения», «К вопросу о семантической типологии простого предложения», «Про ізоморфізм слова і простого речення», «Межуровневые связи в предложении», «О семантической базе русского языка на уровне синтаксиса» та ін.

Підсумком стала докторська дисертація «Семантическая структура безличных предложений в современном русском языке», яка видана окремою книгою у 1984р. Безсумнівно, Н.М.Арват зробила великий внесок у вивчення семантичного синтаксису, тому її працями користується багато лінгвістів.

При дослідженні стилістичного синтаксису науковець зосередила увагу на функціонуванні різних типів конструкцій і речень у творах Некрасова, Чехова, Толстого, Гоголя та ін. Крім того, на матеріалі російської і української художньої літератури вивчалась структура цілого тексту. Дослідницю приваблювали такі питання, як специфіка текстових категорій простору і часу, повісткування, діалогу, загальна структура тексту як реалізація задуму автора. Ці наукові відкриття відображені у статтях і доповідях на конференціях, узагальнені в посібнику для

студентів «Структура художнього тексту».

Великою заслугою Нінель Миколаївни є порівняльне вивчення різних елементів споріднених мов: російської та української. У працях на дану тему, крім граматичних питань, піднімаються питання культури мовлення, взаємодії мов, українсько-російського білінгвізму, методики викладання російської мови в умовах близькоспорідненої двомовності. («Про порівняльне вивчення семантичної структури речення в близькоспоріднених мовах», «Грамматическая и

семантическая структура односоставных причастных предложений в русском и

українском языках», «Синтаксическая организация устного русского языка на Украине», «Многоаспектный подход к изучению интерференции (на синтаксическом уровне)», «Двуязычие и проблемы языкового воспитания», «О реализации сопоставительного изучения русского и украинского языков в средней школе». Саме з цієї теми було проведено студентський спецсеминар, відбитий у брошурі «Порівняльне вивчення російської та української мов у школі. Методичні рекомендації до спецсеминару. Слід також згадати про одну з найважливіших праць на цю тематику – це посібник для вчителя «Сопоставительное изучение русского и украинского языков в школе».

До того ж Н.М.Арват має цілу низку праць, присвячених виховному аспекту в процесі викладання російської мови: «Задачи и методы воспитания молодежи при изучении родного и русского языка», «О единстве лингвистической и методологической подготовки учителя русского языка» та багато ін.

Н.М. Арват видала низку посібників для шкіл. За співавторства з Арватом Ф.С. та Павлюк Є.Я. вдалося опублікувати підручники з російської мови для молдавських шкіл України: «Російська мова» (для 5-6 кл.) і «Російська мова» (для 7-8 кл.), а також «Збірник диктантів з російської мови (для 4-8 кл.)».

Професор брала участь у багатьох міжвузівських наукових конференціях, а також міжнародних: IX з'їзд славистів (Київ-83), III (Варшава-76), IV (Берлін-79), VI (Будапешт-86), VII (Москва-90).

Дійсно, Нінель Миколаївні є чим гордитися, адже лише обраним судилося зробити такий внесок у науку, але їй це вдалося. Вона є взірцем не лише для студентів, а й для викладачів. Її наукові роботи використовує багато вітчизняних мовознавців, продовжуючи вивчення тем, відкритих Н.М.Арват. А що є приємнішим за те, коли тебе цінує суспільство, коли ти приносиш йому користь, беручи в заміни лише задоволення і насолоду. Дякуємо Вам, шановна Нінель Миколаївна, за те, що ви й надалі продовжуєте приносити позитив, даруєте знання студентам, цим самим працюючи на благо країни! Бажаємо Вам міцного здоров'я, наснаги, натхнення у вашій нелегкій, але благородній праці! З роси і води Вам!

Мирослава Уніат, студентка філологічного факультету

До ювілею славетного земляка

Цими погожими осінніми днями у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя вшанували пам'ять нашого видатного земляка, українського поета-романтика Віктора Забіли, якому виповнилося 200 років від дня народження. На Всеукраїнську конференцію «Творчість Віктора Забіли і естетичні пошуки українських романтиків XIX століття», яку зорганізував

філологічний факультет Гоголівського університету спільно з Інститутом літератури імені

Т.Г.Шевченка Національної академії наук України, прибули відомі науковці-літературознавці з Києва, Львова, Хмельницького та інших міст України. З великою цікавістю учасники конференції прослухали розповіді про життєвий і творчий шлях поета, які проголосили на пленарному засіданні завідувач відділу класичної літератури Інституту літератури імені Т.Шевченка Микола Бондар, керівник Львівського відділення Інституту літератури імені Т.Шевченка Євген Нахлік, доктор філологічних наук, завідувач кафедри світової літератури та історії культури професор Григорій Самойленко, старший науковий співробітник Інституту літератури Олесь Федорчук. Під час роботи конференції працювало дві наукові секції, які досліджували творчість Віктора Забіли в мовознавчому та літературознавчому аспектах.

Учасники конференції відвідали музей Ніжинської вищої школи, вихованцем якої був Віктор Забіла, та взяли участь у вечорі українського романсу, який підготували для них викладачі та студенти факультету культури та мистецтв.

Другого дня науковці відвідали батьківщину поета – хутір Кукуріківщину, побували у Борзні та Мотронівці, де відвідали історико-меморіальний музей-заповідник П.Куліша «Ганнина Пустинь».

Детально із науковим матеріалом про творчість Віктора Забіли можна ознайомитися у 46 випуску збірника «Література і культура Полісся».

Олександр Забарний, декан філологічного факультету

У гостях у Гоголя

З нагоди 200-річчя з дня народження Миколи Гоголя відомий журналіст-аналітик Леонід Парфьонов започаткував проект двосерійного фільму про нашого славетного земляка, який буде демонструватися на 1 каналі Російської Федерації. Знімаючи главу про навчання великого письменника, 30 вересня 2008 року в Ніжинському державному університеті побувала знімальна група фільму на чолі з автором проекту. Ми задали кілька запитань Леоніду Парфьонову про наш університет та постать Гоголя.

– Що Ви знали про Ніжинський державний університет до сьогодні?

Я дуже давно знав, що Гоголь навчався в Ніжині, але, власне, цим все і обмежувалося. Я не дуже цікавився Ніжинським періодом Гоголя. І детально з фактами біографії письменника, особливо молодого Гоголя, який ще не став письменником, не вивчав, аж поки не почав роботу над фільмом. Тому все обмежувалося повсякденними уявленнями, що є ніжинські огірки і є ліцей, в якому навчався Гоголь.

– Чим саме Вам цікавий Гоголь і наш навчальний заклад?

Нас цікавить ліцей, ми робимо фільм суто про Гоголя, навіть не про Гоголя, а про те, що він дуже сучасний письменник, тому що та фантазмагорія, та парадоксальність, той абсурд, який є в його творах був оцінений тільки з часом. У ХІХ столітті Гоголь не був прочитаний так, як у ХХ і так, як читається зараз.

І ось Ніжинський ліцей дуже цікавий як школа, в якій вперше, ще в зародковому стані ця «божественная странность Гоголя» проявилася тут і в якихось звичках, поведінці, і в тому, як він симулював божевілля. І що ще важливо для нас – як він грав тут в театрі і як він раз і назавжди засвоїв цю рідкісну для того часу манеру, яка взагалі до того не зустрічалася, без будь-якої афектації, без будь-якого натиску повідомляти найсмійніші речі.

Комедійний дар Гоголя, і сценічний, і прозаїчний, пов'язаний з тим, що найбезглуздіші речі повідомляються як само собою зрозумілі, з легкою, ледве вловимою іронією автора. Коли зовсім не зрозуміло, як до цього ставиться автор. І чи усвідомлює автор те, наскільки безглуздо, дивно і смійно те, що він пише.

Те, що зовсім молода людина, яка щойно виїхала з отчого дому, нічого ще в житті не бачила, зуміла знайти таку глибоко оригінальну манеру, що випередила свій час десь на століття, – ось що нас перш за все цікавить.

– Назвіть, будь ласка, Ваш улюблений твір Миколи Гоголя.

Най-найулюбленіший, мабуть, все-таки «Ніс». Цю главу ми вже зняли в Петербурзі. «Ніс» – якийсь екстракт гоголівщини, він зовсім вільний від зобов'язань щодо сюжету, і складається з частин, в яких автор абсолютно незворушно подає фантастичне припущення, що ніс може кудись піти і жити окремим життям, а потім повернутися ніби так і треба, причому повернутися не на фізичному рівні. Цей твір містить блискучу відповідь усім, хто вважає, що від літератури повинен бути якийсь толк.

– Яке враження справив на Вас Ніжинський університет?

Дуже схоже на Царськосельський ліцей і дуже схоже на Казанський університет. Це певне загальне імперське тодішнє уявлення про освіту, про храм науки, це те, що ніякими наступними радянськими переробками неможливо змінити. Це зразу кидається у вічі.

– Дякую за те, що знайшли час відповісти на наші питання та теплі слова на адресу нашого навчального закладу.

Наш кор.

Гоголівськими місцями

Наближається 200-річчя з дня народження всесвітньовідомого письменника Миколи Гоголя. До відзначення на загальнодержавному рівні цієї непересічної дати готуються дві держави: Україна та Росія. Для Ніжинського державного університету – це вагома подія, адже Микола Гоголь – найвідоміший і найшановніший випускник Ніжинської вищої школи. У рамках відзначення 200-річного ювілею славетного випускника в рідному вузі заплановано ряд заходів, які допоможуть наблизитися до розуміння постаті Гоголя у контексті світової культури.

Одним із засобів глибшого вивчення творчості та біографії письменника є відвідання меморіальних музеїв, місць, пов'язаних з іменем «великого гуманіста». Цього року гоголівськими місцями подорожували викладачі та студенти філологічного факультету, які поділилися з нами своїми враженнями від побаченого.

Влітку цього року кафедрою світової літератури та історії культури була організована екскурсія гоголівськими місцями: Великі Сорочинці, Диканька та Василівка, місця, де знаходиться музей-садиба Миколи Гоголя.

Дорога передбачалася неблизька – 300 кілометрів, тож зібралися близько 5 години ранку. Їхали до Великих Сорочинців через Прилуки, Пирятин, Лубни та Миргород, перетнули мальовничі річки Сулу, Псьол та Ворсклу. Саме село розташовані на річці Псьол за 18 кілометрів від залізничної станції Гоголеве (колишньої гоголівської Василівки).

У центрі Великих Сорочинців – пам'ятник М.В.Гоголю. Майбутній письменник народився тут у флігелі, що належав відомому лікарю М.Я.Трофимовського у 1809 році. Український вчений енциклопедист Михайло Максимович в «Историко-топографических заметках о некоторых местностях Полтавской губернии» писав: «В первую четверть нашего столетия искусство и слава Михаила Яковлевича Трофимовского привлекали в Сорочинци недужных всей Малороссии».

Музей Гоголя у Великих Сорочинцях було відбудовано на місці садиби М.Я.Трофимовського у 1951 році (архітектор П.Черняховець). Тут зібрано велику кількість експонатів: художні полотна, старовинні літографії та фотографії, які є свідками того, як пройшли дитинство та юність Миколи Гоголя.

У залах музею розміщено першодруки книг великого письменника, його особисті речі. Унікальним експонатом музею є оригінальний портрет Гоголя роботи І.Рєпіна.

Відвідали ніжинські екскурсанти і пам'ятник архітектури – Спасо-Преображенський храм в стилі барокко (1732), в якому був охрещений майбутній письменник. Це хрестовидний п'ятикупольний храм, споруджений Данилом Апостолом, останнім українським гетьманом. Михайло Максимович писав про Данила Апостола і про храм так: «Данило Апостол, последний украинский гетман, был 40 лет миргородским полковником и 6 лет гетманом. Памятником его гетманства осталась сооружённая им красивая каменная церковь во имя Преображения, с двумя приделами».

Наступним етапом нашої подорожі було відвідання Василівки (Гогололевого), з яким виявилася затримка, бо місцеві жителі не могли нам пояснити, куди їхати. Виявилось, що населених пунктів з назвою Гоголеве є два, і один з них, Шишацького району, і є славнозвісною гоголівською Василівка. Подібні труднощі, як свідчать історичні документи, спіткали і Михайла Максимовича ще в середині XIX століття: «В Миргороде остановился я покормить лошадей и выпить чаю, но я не мог здесь дознаться, где Васильевка, даже и по карте Миргородского уезда, висевшей в окружном правлении. Причиною тому было, что Васильевка зовётся в народе Яновщиною и что она Полтавского, а не Миргородского уезда».

Саме тому до колишньої Василівки (тепер с.Гоголеве) ми прибули через годину. Саме тут знаходиться музей-заповідник славетного письменника. Це одноповерховий будинок з чотирма дерев'яними колонами, поруч з ним – невеликий флігель. На території садиби знаходиться парк, сад, ставки, грот, могила батьків письменника. У самому ж музеї зібрано документи, що стосуються предків Гоголя, його батьків, історії садиби. Експонати музею дають уявлення про коло літературно-мистецьких зацікавлень письменника, про його навчання у Ніжинській гімназії вищих наук, про Петербурзький період творчості, про його перебування за кордоном. Серед експонатів – перші видання творів М.В. Гоголя.

Будучи на Полтавщині, ми не змогли не відвідати Диканьку, яка неодноразово була описана в творах письменника. Тут нас вразила Троїцька церква (1780 р), збудована в стилі барокко. У плані вона має форму хреста, за своєю композицією є однокупольною церквою. Кути оформлені пілястрами і прямокутними колонами, стіни завершені високим карнизом.

Викладачі кафедри висловлюють подяку професору Г.В.Самойленку та Л.С.Лушник за отримані враження від екскурсійної поїздки. Окрема подяка – голові профкому викладачів А.В.Жуку за матеріальну підтримку.

**Валентина Тесля,
ст.викладач кафедри всесвітньої літератури
та історії культури**

ПОЇЗДКА ГОГОЛІВСЬКИМИ МІСЦЯМИ

Напередодні 200-річчя з дня народження Миколи Гоголя ми відвідали рідні місця видатного письменника. Так, стародавнє мальовниче село Великі Сорочинці на Полтавщині назавжди пов'язане з ім'ям всесвітньовідомого письменника – саме тут «великий гуманіст» народився, був охрещений у Спасо-Преображенській церкві, а пізніше прославив його повістю «Сорочинський ярмарок». На батьківщині письменника проводиться традиційний сорочинський ярмарок, який з 1999 року має статус Національного.

Погожими осінніми днями ми побували в літературно-меморіальному музеї Миколи Гоголя, заснованому в 1929 році з нагоди 120-річчя з дня народження письменника. Він розмістився в будиночку лікаря Трохимовського, де зібрано велику кількість експонатів, розміщених у п'ятьох залах. У першій залі знаходяться експонати, що безпосередньо стосуються самого Миколи Гоголя: фотокопія запису з метричної книги, чудові портрети батьків письменника і першодрук книги «Вечори на хуторі біля Диканьки». У третій залі велику цінність мають особисті речі письменника: жилетка, циліндр, портфель та валіза, з якою він подорожував.

Також ми побували в одному із сіл на Полтавщині, де серед неповторної української природи, стоїть одноповерховий будинок батьків Гоголя. Тут, у колишній Василівці (тепер с.Гоголеве), жив і сам видатний письменник. У цьому мальовничому куточку пройшли його дитячі і юнацькі роки. У дев'яти залах представлений інтер'єр будинку, де також можна побачити особисті речі матері Миколи Васильовича та його сестер.

Експозиція 7-го і 8-го залів свідчить про становлення М.В. Гоголя як «поэта жизни действительной». Тут серед експонатів – перше видання збірника «Миргород» (1835)

На території музею-заповідника, поряд з будинком, знаходиться флігель. Він має вигляд старовинної української мазанки під очеретяним дахом. У ньому письменник зупинявся під час останніх відвідин Василівки і займав дві кімнати. У секретері – особисті печатки Гоголя (іменна, гербова, закордонна). Тут письменник найбільше любив залишатися наодинці з собою.

Експерсія справила на нас незабутнє враження. Ми дякуємо Лушник Людмилі Сергіївні, яка організувала експерсію, і радимо всім відвідати гостинну землю Полтавщини.

**Олеся Нетребенко,
Наталія Скоробагатько,
Олена Зуб,
студентки філологічного факультету**

Літературний куточок

Від редакції: Ірина Черевко (Карпенко) народилася 23 травня 1974 року в м.Києві. Дитячі роки провела в мальовничому куточку України – селі Калюжниці, що на Срібнянищині. Прекрасні красвиди, п'янки запахи польових квітів, гомінлива річка край села, добрі, гостинні, мудрі слова із вуст сільських мешканців, що переливалися в душу сріблястим передзвоном української пісні, навчили її жити і розуміти важливість кожної миті.

Ірина Карпенко закінчила НДПІ імені Миколи Гоголя, працювала в школах Чернігівщини, нині працює в районному відділі освіти, але любов до поезії, виплекана рідною природою, навчанням на філологічному факультеті Ніжинської вищої школи зберігає і до нині. Пропонуємо вашій увазі вибрані поезії з її циклу «Інтимна лірика».

Коли ми були молодими, ми мріяли... У кого які мрії – це вже залежить від людини. Одні з них - збулися, одні - ні. Хто згадає ті рожеві дитячі мрії.

Ми дружили з давніх юнацьких літ, я – різкувата невиправна ідеалістка – і вона – виважена романтична мрійниця. Ніколи не бачила я її в гніві чи роздратованою – завжди, як тиха річка з сріблястим сміхом. І долі в нас склалися по-різному, і що теж гарно: є про що жінкам потеревенити при зустрічі, але про те, що вона пише вірші, я дізналася лише цього літа, – напевне, випал така нагода і зрозуміла, що душу людини чи жінки важко збагнути, і що за тихими водами сріблястого сміху живе невичерпний незвичайний світ Краси і Сили, і Натхнення.

З літами ми відкриваємо друзів по-іншому, і яке то щастя, коли не розчарування, а гордість викликає в тебе після стількох років знайомства твій друг, а його юнацькі мрії вплелися рядками літер, даруючи світові слова щедрої душі поета.

Ці рядки про тебе, Ірино, з повагою до твого таланту бути Людиною
Настя Горохівська

Цвітуть сади, щебечуть солов'ї,
Сопілкою виспіває калина.
І розмовляють верби на зорі,
Пустує вітер, як мала дитина.

І знову тиша, безгоміння знов –
З'являється на світ якась людина.
А з нею радість, неземна любов

Крокують поруч завше й щохвилинно.

На небі зіронька спалахує ясна –
У Всесвіті ж добра з'являється краплина.
Вона така солодка, як весна,
До щему рідна, як вишнева Україна.

Щасливий той, хто батьківщину має,
До неї думкою сягає повсякчас.
Благословен, хто народивсь у цьому краї,
Маленька Україна він для нас.

Не зраджую його і на хвилину,
Святу любов у серці бережу,
І кожен біль сприймаю так дитинно,
Одвічним спомином крізь терни пронесу.

Мое село – колиска Кобзарева,
У білім цвіті яблуні в саду...
Над полем в'ється пісня косарева,
Снує акорди бджілка на льоту.

Стара легенда в пам'яті воскресне,
Торкнеться вольниці козацької струна
Калюжного ім'я згадається почесне,
До болю рідна і розкішна далина.

Верну до неї крізь роки, століття,
Джерельну воду п'ю, немов живу,
У ній верба свої купає віття
І зачіпає серця тятиву.

У почуттів немає меж
І непідвладні вони часу
Весни горінням осінь все ж
Заполонила серця чашу.

Тремтить в обіймах падолист,
П'янкі вуста цілують Тишу.
Чаклує пензлем пейзажист,
Сюжет його світанком дише.

В нім ти і я, і нас обох
Небесний племінь обіймає.
Ця осінь лиш для нас, для двох,
І Бог її благословляє.

А я молилась, в образі святім

Ім'я твоє щомиті споглядала,
Світилися очі в небі голубім –
Я в осені давно чекала.

Дарунок долі збережу навіки
В його тенетах все моє життя.
І пізня зустріч, як солодкі ліки,
І осінь, що не знає каяття.

***Істину не пізнають,
Істину створюють***

Осінній дощ лоскоче голі плечі,
В долонях мліють крапельки німі,
Коханням дише запізнілий вечір,
А ти вклоняєшся моїй весні.

Як добре, що нас зустріч поєднала,
Єдина зустріч у моїм житті.
О, Боже милий, я її чекала,
Як сповідь серця зболеній душі.

І дощ осінній – то не випадково,
І ми з тобою – це не просто сон,
Бо ти існуєш в кожному моїм слові,
Свідомо йдеш до мене у полон.

Лечу до тебе – значить маю крила,
І простір поступається мені,
Бо доля дивну істину створила,
З'єднавши нас в житейському човні.

До тебе йду, на тебе сподіваюсь,
І зустрічей чекаю я щодня.
В обличчя вітер злий – я не схиляюсь,
Лечу до тебе просто навмання.

Здолаю все: і біль, і перешкоди,
Осінню казку в серці збережу.
А прийде час – і знову при нагоді
Тобі про все на світі розкажу.

Повідаю, як я тебе чекала,
Незнаного і рідного в душі.
У днях осінніх як тебе шукала,
Терпіла холод, проливні дощі.

І ти прийшов, і вперше я відчула,
Щось незбагненно чисте і п'янке.

З тобою всі незгоди я забула,
Що є сильніш за почуття людське?

Чекаю зустрічі з тобою,
І з кожним днем то все сильніше,
Хотіла б стати я весною,
Щоб принести тепло скоріш.

Я б зігрівала тебе сонцем,
Співала б лагідні пісні,
Я б мальвою попід віконцем
Тобі ввижалася у сні.

Зірвуть мене ти пожалієш,
Нектаром руки обпечеш
Лиш намилиєшся, зрадієш,
А я торкну твоє плече.

З тобою затишно і світло,
Хоч інколи для тебе – тїнь.
Та дівчинка, що марить літом,
Ввібравши в очі неба синь.

Ірина Червенко (Карпенко)

Молодіжний хор "Світич" підкорив слухачів Білорусі

З 13 по 16 жовтня 2008 року з нагоди православного свята Святої Покрови, днів українського козацтва, дня народження П.Орлика та дня Матері в Білорусі молодіжний хор «Світич» відвідав Республіку Білорусь, провівши ряд своїх концертів.

Цей візит був організований за сприяння Посольства

України в Республіці Білорусь, громадського об'єднання українців у Білорусі «Заповіт» та Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

Під час свого перебування в Мінську учасники хору виступили перед студентами медичного та педагогічного державних університетів Білорусі, перед учнями гімназії №1 Вілейського району Мінської області, перед представниками української діаспори в Білорусі та співробітниками Посольства України в Білорусі.

Покровский ярмарок

Напередодні Святої Покрови у Ніжині усі з нетерпінням чекають традиційного Покровського ярмарку, щоб повеселитися, розважитися, послухати виступи творчих колективів міста, побувати у містечку майстрів та придбати собі якийсь мистецький витвір народного промислу.

Ідеш ярмарковим містом і спостерігаєш: тут співають, там танцюють, там запрошують пограти у безпрограшну лотерею, а тут пропонують купити оригінальні вироби у «Містечку майстрів». А ось на розі вулиць Гоголя і Яворського і співають, і танцюють, і конкурси проводять серед глядачів. Це концертний майданчик Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Тут творчі колективи Гоголівського вузу ярмаркують, розважаючи публіку. Пропонуємо вам фоторепортаж з концертного майданчику Ніжинського державного університету.

